

ші днкъ къ ачела се ва днчоне къ десватореа трактатъ дн Виллафранка. Днпъ кзмъ се паръ днсъ семпеле, конгресъ днспзмтѣ днкъ тотъ се ва маі ашъна чіне штіе пълъ кндѣ.

Дн Італіа се факъ десваторі маі пентрѣ анексареа Сіцілілорѣ лъпгъ Піемонтѣ. Дн казса ачесте се паре къ днгрѣ Кавзрѣ ші Гарібалді арѣ домні о педндръелере, ва кіарѣ зпѣ феліѣ де антѣоністѣ, де ші деалтмнтрелеа ачесті върбаді дн пріпчіоіѣ сімтѣ зна, ші пълъскѣ ла ачестамі цінтъ: а лъкра пентрѣ о Італіе зпгтѣ.

Гарібалді дореа ка анексіонеа поменітъ съ пз се факъ дектѣ пзмаі дн Квіріналѣ (дн Рома,) пе кндѣ Кавзрѣ о дореште пе тотѣ моментълѣ, днвоіндсе деалтмнтрелеа ші днпскѣ ка Рома съ рѣшпъ капітала Італіеі. Че се атпде де Венеціа, дн зі дн зі тотѣ маі пе фадъ се съетеште планълѣ Сардініеі, пентрѣ де а о траѣе де снптѣ стълпнрелеа Австріеі. Іатъ че зіче Кон. Кавзрѣ: „Европа кз прівіре ла Венеціа пз воеште рѣсвоіѣ дн контра Австріеі, ші опініонеа націонлорѣ челорѣ маі аре а се лза дн консідераціоне. Европа пе днпе пре поі де пехарпчі пентрѣ де а елібера пзмаі сіпгрѣ Венеціа. Съ арѣтъмѣ даръ, къ сіптемѣ зна, ші атпчі се ва днскімба ачестеа (шрере,) фіндѣ къ Венеціані пз поартъ жвгълѣ дн паче. Австріа ді шъглеште пзмаі дн задарѣ. Дн Франца ші дн Англіа се ва днскімба опініонеа пзклікъ, ші Цертъліа чеа лібералъ ва фі пе партеа поастрѣ.“ — Контеле Кавзрѣ аша даръ о снзне пе фадъ къ кзцетъ ла атакареа Венеціеі, ші ачестеа се ва ашъна пзмаі пълъ атпчі, пълъ кндѣ Італіа ва фі дн старе а потеа де сіне днчоне атакълѣ ла Венеціа. Маі дн зілеле трекуте се аззеа къ потеріле нордіче арѣ фі фъкзѣ зпѣ протестѣ цнпълѣ дн контра інасціонеі піемонтесідорѣ дн статълѣ вісеріческѣ ші а Сіцілілорѣ, ші къ Рѣсіа ші Прѣсіа ш'арѣ фі кіематѣ акасъ соліі лорѣ дела кзртеа дн Тзріпѣ, афлтъмѣ днсъ къ пічі зна пічі алта пз се адевереште, ші пре ктѣ се поате кзноаште дн кзрцереа тревілорѣ гверпнл сардѣ пшеште сіпгрѣ дн планзіле сале.

Контеле Кавзрѣ а проклататѣ тропълѣ неполітанѣ де вакантѣ ші Реѣеле Вікторѣ а плекатѣ днтраколо, — кз о парте дн оштіреа са.

Папа днкъ п'а пърсігѣ Рома. Реѣеле Неаполеі Франц II. днкъ се маі днпе кз оштіреа са. Дн 1 Октомвр. п. авз къ Гарібалді о лъпгъ крпчепъ.

Мзлді ашешантъ о стрѣформаре фортѣ днсетпнатъ дн декзрцереа тревілорѣ політче, дела конферінда Монархілорѣ че се ва днпеа дн зілеле ачестеа ла Варшовіа, алді днсъ пічі ачі пз афлъ вре о гаранцъ пентрѣ вре о паче солідъ а Европеі. —

Десваторіле сенатълѣ імперіал.

Шедінга дн 22 Септ. п. а дескіс'о Контеле Клатѣ, четінд оператълѣ комітетълѣ. Арпкндѣ о окіре репедѣ престе феліспітеле ратърі де адміністрационе, ші ворбіндѣ деспре пзрціле сіпгріте а ачелора, ампітеште пе скзртѣ рефлексіоніле че с'арѣ потеа адъче дн контра ачестора, прекъмѣ ші ресллателе челе реле че арѣ потеа пзрчедѣ де ачі престе тотѣ. Кз окасіонеа ачестеа адъче контеле Клатѣ дн ворбіре ші знеле релъчівні дн прівінда прессеі.

Пріпчіеле Салм се алтърѣ лъпгъ проектълѣ Контелѣ Клат. Віадъ пълікъ фъръ де пресъ ліберъ — зіче — пз се поате днкізі, днотгмаі ка ші пресъ ліберъ фъръ віадъ пълікъ. Тотѣ дн фавореа пресеі, се декларъ ші сен. Маагер, ш. а.

Сен. імн. Краінскі, адъче пе тапечѣ кіесціонеа лімбѣ — кз деосевітъ прівіре асвпра Галіціеі, знде лімба націоналъ свнне къ е есолатъ дн школ, дн жвдекторіі ші дн черквріле адміністрационі-

лорѣ, кз зпѣ кзвѣтѣ де претзтіндені. Ачестеа ле адеверезъ маі въртосѣ кз date дн сфера сколарѣ. Дн казса ачестеа, тългсіреа (дн Галіціа) — зіче — е генералъ.

Контеле Nadasdi, міністрълѣ де жвстіцъ, аратъ кзткъ са даіѣ ордіпчівне, ка фіеште кзрѣі партиде дъндѣ жалбе дн лімбіле рѣтеантъ оріполопъ, тотѣ дн ачестамі лімбъ съ се дѣе ші рѣсвнскѣлѣ.

Міністръ Кон. Рехбергѣ, тотѣ ла челе адссе днпайте де Дл. сен. імн. Краінскі, зіче, къ Маіестатеа Са днші ва цнпеа кзвжнтълѣ даіѣ дн прівінда Галіціеі, прекъмѣ ші дн прівінда челоралате пзрці дн Монархіе. снрїжоніндѣ інтереселе ші націоналітатеа фіеште кърѣі сдїтѣ асвріакѣ.

Контеле Сечен, крѣде къ дорпгеле Длзі Краінскі пе каре деалтмнтрелеа ле респектеазъ, се афлъ еспрїмате ші дн оператълѣ комітетълѣ. Епіскопълѣ Стростаерѣ, респектеазъ сістемате де фадъ де днвѣдарѣ тълѣ маі таре де ктѣ пе чеа дн трекутѣ, ші рекупоаште къ дн шкоале попорале ші тезіе с'а фъкзѣ тълѣ пентрѣ днвѣдара лімбілорѣ ачелора, каре пълъ акъ ераѣ пеглесе. Де алтъ парте апоі пз поате денѣга къ дн інстрѣкціонеа маі днпалтъ, с'аѣ фортѣ естїнсѣ лімба пертълъ, еарѣ челелатѣ лімбі снптѣ таре рѣстрѣнсе. Тотѣ дн респектълѣ лімбѣі ворбеште маі департе Конт. Клатѣ, ші Сечен.

Дрълъ Хаін, ка реферіптеле мїнорітъдеі, зіче, къ мїсіонеа сенатълѣ імн. есте де а да сѣатѣ короанеі днтрнѣ модѣ лъмзрїтѣ, ші съ пз ворбеаскъ дн гъчїтзрі пе каре фіеште чїне съ ші ле еспліче днтралте днцълесрї. Маіорітатеа аша даръ арѣ фаче сіне — зіче Дрълъ Хаін, — дакъ ш'арѣ дескопері програмълѣ днтрнѣ модѣ маі кіарѣ.

Дескізъндсе шедінга дн 24 Септемврие п. а лзатѣ кзвѣтѣ D. Міністръ де інстрѣкціоне Конт. Тзп, пентрѣ де а рѣспннде ла кіесціоніле адссе днпайте дн прівінда лімбілорѣ, ші апогеазъ, кзткъ претзтіндені с'а пззітѣ пріпчіоніалѣ ачелъ, ка дн школ ші кз деосевіре дн класеле інферіоре съ се фолосеаскъ пзмаі ачелѣ лімбі, деспре каре се поате пресвнзне кзткъ ле ворѣ потеа днцълеле елевїі маі зшорѣ.

Ем. Са Кардіналълѣ Разшерѣ, треѣе ла кіесціонеа зілеі. Е конвінсѣ деспре печесїтатеа де а се днтродъче днвзптъдїрі дн інстїтзціоніле статълѣ дн Австріе. Прелъпгъ тоатъ ліпса де бані днсе, ерогаціоніле че аѣ а се фаче пентрѣ арматъ снптѣ педнконжорате, дакъ е ворба ка арматъ снптѣ девіе ла о старе скълътатѣ. Кзткъ тревзінда де бані е фортѣ таре ші престе тѣсзрѣ, е зпѣ че педїснзтабілѣ, — зіче — тотъші къ днтрачееа се чере ка кіелъоліле съ се сімпліфіче фъръ а се вѣтъна азторітатеа маі днпалтъ а статълѣ.

Кон. Стокаѣ, се конвоеште кз маіорітатеа.

Сен. імн. де Мочїонї, рекупоаште кзткъ посіцізонеа статълѣ е серїоасъ, казса днсъ пз о афлъ пзмаі дн сістемате гверпнлї де пълъ акъма, чї ші дн днглнрелеа ла олалтъ а маі тълторѣ черкзетърі пѣфаворавїле а політчеі естеріоре, ла каре старе а конпрїзїтѣ тълѣ транспортареа трѣпелорѣ афартъ дн маі тълте ржндзрі — дн ачест деченїѣ, ші рѣсвоїзл челѣ пе днконжоратѣ дн апълъ трекутѣ. Нз трѣзѣе — зіче — а лъса дн vedere, кзткъ знїгатеа імперїзлї, знїтъ кз сістемате монархікъ, е сіпгрзлѣ мїжлокѣ снптѣ а кърѣї снптѣ с'арѣ потеа десволта ші попоаръле челе релатїве маі пічі, кълътъндѣ ачі о потере материалъ ші спїрітзлъ, каре апоі арѣ фаче пе Австріа потернїкъ днпфартъ ші ферїчітѣ дн пълнтрѣ. D. Сен. імн. де Мочїонї, пз афлъ дн проектълѣ маіорітъдеі пе пріпчіоніалѣ історїкополїтїкѣ пічі о гаранцъ пентрѣ знїтатеа імперїзлї; пічі о гаранцъ пентрѣ ресолвареа кореслвнзъторѣ

ачеї маі моментоасе кіесціонї дн зіча де асвзі, адека а кіесціонїеі де лімбі ші націоналїтате, ші дн сѣршїтѣ пз афлъ пічі о гаранцъ пентрѣ Бънатѣ ші Воїводатълѣ сърбескѣ.

Ромъніі пз ворѣ потеа дорї рен'віере дрептълѣ історїкѣ ші а інстїтзціонлорѣ історїче, фъръ а пзші денѣга лімба ші стареа лорѣ націоналъ. Пе тімпълѣ кндѣ ера дн валоре дрептълѣ історїкѣ, пзмаі кзноштеа лзтеа пе пічі знпопълѣ ші пічізнѣ інтересѣ націоналѣ. Пе тімпълѣ ачела се тѣсзрѣ пзмаі интереселе зпорѣ класе прівїлеціате. Ачелеа класе сіпгрѣ фортмаѣ факторїі стателорѣ, аї гверпелорѣ ші аї віедеі озвлїче. Асвзі днсъ факторїі статълѣ чеї де кълетенїе снптѣ попоаръле, каре а ажнпсѣ акъ ла кзноштінда де сіне, ші воескѣ ашї пзпе дн лъкраре дрептъріле лорѣ.

Кїесціонеа лімбілорѣ ші а націоналїтъдїлорѣ окзпъ асвзі пе тоате попоаръле, ші маі въртосѣ пе ачелеа каре а фостѣ пълъ акъ днпїедекатѣ дн есердареа дрептълї лорѣ, кндѣ асвзі а сосїтѣ тімпълѣ ші дн Австріа а фаче деосевіре днтрѣ алѣ теѣ ші алѣ тѣѣ. Націоналїтатеа ші лімба е о пропріетате моштенїтъ дела патзрѣ, пе каре о респектеазъ ка пе о сѣїнденїе тоате націоніле, ші снптѣ дн старе а о апъра дн секзлї де апї, прекъмѣ а фъкзѣ ромънії дн Бънатѣ, Ардеалѣ ші Дугарїа, пѣвзгндѣ дн самъ орї че апъсаре.

Дн мотивеле адссе днпайте, прекъмѣ ші дн днпрецїзрареа, къчі поменїтълѣ проектѣ (алѣ маіорїтъдеі,) е конпозсѣ днтр'нѣ днцълесѣ амбїгзѣ генералѣ — Дл. Сен. імн. де Мочїонї — пз се алтърѣ даръ лъпгъ проектълѣ маіорїтъдеі.

Конформѣ кз пріпчіоніалѣ егалей дндрептъдїрі пропозсѣ де Маїестатеа Са, афлъ кз кале лъздагълѣ сен. імн. а апога дн інтереслѣ леуїтїмѣ націоналѣ алѣ попоарълорѣ, ка: 1) днтрѣгълѣ опѣ реформъторїѣ, че аре а се пзпе дн лъкраре, адека тоате інстїтзціоніле че аѣ а пзші дн віадъ съ се vaseze пе пріпчіоніал перфектѣ ал егалей дндрептъдїрі а націоналїтъдїлорѣ; 2) ка съ се днтродъскъ пзвлїчїтатеа ші вервалълѣ дн факълѣ де ісцїцъ, ші съ се сімпліфіче прочедъра ждїціарѣ; 3) ка съ се пропзе днвѣдъжпнтълѣ дн респектївеле лімбі націонале, ші съ се рѣдїче інстїтзте націонале маі днпалте; 4) съ се асігзрезе дндрептъдїре егалъ перфектъ пентрѣ тоате релїціоніле крештїнештї рекупоаскъте, ші съ се снрїжонѣаскъ днотгмаі дн партеа статълѣ.

Кон. Азерсперг, се алтърѣ лъпгъ маіорїтате, кз ачееа адазпѣре, кзткъ піче дн історїа дела 1848 днкоаче днкъ пз се поате фаче о табълъ расъ, ші спереазъ о конпанапаре днтрѣ програмълѣ маіорїтъдеі ші а мїнорїтъдеі.

Сен. імн. Маагер, днтрѣ ателе зіче: Дакъ еѣ акъ ка репрезентанте алѣ Ардеалълї, ші кз деосевіре ка репрезентанте алѣ націонїеі сѣсештї, ашїѣ къзта съ те алтърѣ лъпгъ врезпълѣ днтрѣ амбеле проекте, аша арпкндѣ еѣ прівїреа пзмаі престе трекутълѣ попорълї сѣсескѣ, ашїѣ трѣзї сѣ те алтърѣ лъпгъ програмълѣ маіорїтъдеі некондїціонатѣ, къчі самїі транспїванї аѣ авзїѣ дрептъ історїкѣ, ші днкъ че е маі тълѣ, дъшїі пічі одатъ пз лѣѣ пїердзтѣ; дарѣ днсъ пз трекутълѣ чї віторїкълѣ трѣзѣе сълѣ авемѣ днпайтеа окїлорѣ. Съ органїсѣмѣ пої аша даръ маі днпайте імперїзлѣ днтрѣгѣ, ші атпчі ші віторїзлѣ пострѣ ва фї асігзратѣ. Де ачееа даръ те алтърѣ — зіче — лъпгъ програмълѣ мїнорїтъдеі, фіндѣ къ днтрачела са пропоздатѣ знїтатеа імперїзлї. (Ва зрѣма.)

Елѣзнагак 3 Окт. 1860. Днпъ че прїмїрїтѣ маі днтѣлѣ пе кале офїціоасъ, іаръ дъоз ачееа ші прїп жзрпалълѣ пострѣ „Телегр. ром.“ трїста шїре десуре рѣносареа Днпълішеі

Сале Принципалі Сербіі Мілош Обреновић, Тигорљ ші фькьторіалъ де віне а сѣптеі поастре вісерічі гр. ор. де аічі дін Елезпатекъ, лндатъ се зпмлъръ феделе татроръ попорьілоръ ціторі де Бісеріка поменітъ — де жале ші махпиро адълъ, ші аз се азеа алта дін гьріле лоръ, декьтъ пьмаі: „Дьмнезеъ сьлѣ іерте ші сьі одіхнеаскъ сьметьлѣ дп чеата дрепцілоръ, дптръ дпмлърьдіа са“ іаръ дп дьмінека чеа дпнтъі дьпъ пріміреа ачестеі шірі, адекъ дп 2 Окт. се адьлъ тогъ попорьлѣ мікѣ ші таре, тіпъръ ші вьтрлѣ дп каса Домпълзі, знде се севърші сѣпта літаріе кз чеа маі дістпнскъ евлавіе прпн сьскрпсіеа; іаръ дьпъ сьвршіреа сѣ. Літъргіі се слъжі пьръстасьлѣ ші се чіті обічнзіта рьгьзіне де іертъчіні дпн цепьні, ші дп сьвршітѣ се рогті о кьзпнтаре фьнебралъ потрпвітъ, дпчепьндьсе кз тестьлѣ дела Мафтеіѣ кап 4. в. 10. „Ферічіці сьптѣ чеі шілостві, кз ачеііа се воръ тілзі,“ дп каре кьзпнтаре с'а адьскъ пе рьндѣ тілостенііле ші фачеріле де віне а ферічітълзі Принципне фькьте ла Бісеріка поастръ де аічі, кз окасінеа черчетьреівьілоръ, прпн каре тілостеніі с'аъ фькьт пемьрпторіѣ дптръ крештініі де аічі; іаръ пьтеле лзі кз лавь ва фі поменітѣ дп асть вісерікъ тотдеазна, пьпъ че ва маі ста дпкъ піатръ пе піатръ.

I. Мога.
Прот.

Дпгьмплърі де зі.

* „Kolozs Köz.“ дп Nr. 73 а. к. продъсе зпѣ артікълѣ дптітълѣ „Kiescsisnea лімьілоръ,“ ла каре іа датѣ окасіне дьпъ кьмѣ дпцълесертъмѣ дпн ачела, зпѣ артікълѣ ал „Nacionalmъі,“ каре дптр'зпѣ пьмерѣ алъ сѣѣ де маі дьзпъзі адьскъ амініте фьцілоръ мацарі а пьмаі кьзта сьхрешаціе асвпра ромъілоръ, ші пе каре ла петректѣ апоі ші „Gaz. Trans.“ дп колоапеле сале. Дл. Баріцѣ, дптр'о епістоли дескіеъ пьвлікатъ дп Nrълѣ 39 а Gazetei Trans. адресъ зпѣ рьспьнскъ фоарте сьпътосѣ ші пічьітѣ кьтръ редакторьлѣ „Kolozs. Köz.“ Ачеста рьспьнскъ апоі дп Nr. 83 алъ жьрпальлзі сѣѣ поменітѣ, дп каре ла зрпѣ пе фаче а прічене кз d-лоръ лсарѣ маі пьлече а се дпцълеце кз ромъініі пз ла о діетъ транспіванъ, дьпъ кьмѣ ле зіскъ Дл. Б. чі ла о діетъ Пештапъ. Saperienti sat. —

* Ромъініі дпн Марамьръ шѣ черкьріле сказпале Сьгататѣ, Вішенеаъ ші Сігетѣ, каре дп 45 де комъне факъ о попорьчіне де 53 міл ші 30 де сьлелете, дьпъ „Gaz. Trans.“ аъ аштерпзтѣ Маіестьдіі Сале Дпмпьратьлзі о адресъ де мьлзьміре

ші де адерпнцъ пентръ детерпмпьчпніле дп прівінда лімьілоръ офіціале, фпндѣ кз леа копчесѣ ка лімба ромъпъ дпкъ сѣ се адіче дп копертѣ офіціосѣ кз партіделе; тогъ одатъ а трімісѣ ші ла міністерьлѣ де жьстпцъ о петіцііне вьрвьтеаскъ ка сѣ лі се апа-чпдезе фачереа протокоалоръ фьндьлзі дп лімба ромънеаскъ. Ла Сепаторіі імперіалі ромъпі дпкъ са трімісѣ дпн Марамьръ шѣ о адресъ тогъ дп обіектълѣ ачеста, сьскрпсіеъ де треі протопоніате кз 40 комъне, ші 45,830 сьелете.

Прпчпнелеле ромъне.

М. Са рецеле Сардініеі, а пріімітѣ кз пьлчере трімітереа зпзі агентѣ ромълѣ офіціосѣ ла Тьрпнѣ. Нз пьмаі асть прііміре с'а фькьтѣ кз пьлчере, дарѣ дпкъ, дьне кьмѣ афлшѣ, кабинетьлѣ Тьрпньлзі дпш еспрпмъ мьлзьміреа са кьтре Ромъні, каріі кьзтъ асфелѣ аші лега маі де адрьзче інтереселе кз ачелеа але зпелі цері сьрорі. — Ачестѣ дпчепьтѣ ва фі де зпѣ зпѣ азьрѣ, ші снерьтѣ кз ші алте стате воръ прімі асеменеа агенці, карі, дп орі че кпѣ, пз потѣ де кьтѣ а фі фолосіторі пентръ амбеле пьтері.

„Nacion.“

Ф
Естрасѣ дпн протоколълѣ комісіінеі Арделене пентръ статзіреа ортографіеі ромъне кз літере латпне.

Дьпъ че се адьлъ комісіінеа пентръ статзіреа зпелі ортографіі кз літере латпне пе зіза терпнатъ, адека пе 2 Октомьр. п., ачеші стьтътоаре дпн DD. Dr. П. Васіч ч. р. Консіліаріѣ де інстрькцііне, Т. Цпваріѣ Канонікѣ, I. Попасѣ Прот., Г. Баріц, I. Пьшкаріѣ Претор ч. р., Негьрц Прот., Г. Мьптеанъ Дпректоръ цпм., А. Мьршанъ трансп., А. Вестіманѣ Пар. ші I. Кодьръ Адіѣ. ч. р., дескізпдъсе шедпнде прпн о кьзпнтаре ськьртъ ші акомодатъ дпн партеа Дьлзі Консіліаріѣ де інстрькцііне, (кареле дьпъ ачешта сьѣ ретрасѣ апоі ла о парте фпндѣ кз аре аші да пьререа дп зрпѣ деосеві, асвпра обіектълзі,) ачешта маі пьпте пьші ла констпзіреа сѣ. Прешедпнте се аласъ дп зпьпмітате Дл. Канонікѣ канітъларіѣ ші Дпректоръ цпмпасіале Т. Цпваріѣ.

Дьпъ констпзіреа комісіінеі, ачешаші лъндѣ атгѣ кьпрпнскьлѣ кьтѣ ші сьпрптълѣ дппалтълзі емісѣ міністеріалѣ дп деапроане консідерацііне, пьтръзвѣ тотѣ одатъ де ачеша конвінцііне а са, кьмкъ а сосітѣ де мьлтъ ачелѣ тімпѣ ферпнте дорітѣ, дптръ кареле сьі фіе ші ромъпьлзі ертатѣ а се копсълта деспре тіжлоачеле кьлзтреі лімьелі сале націопале, аша а рогатѣ пе Дл. Консіліаріѣ де інстрькціінеа пьвлікъ, ка D-са маі пьпте де дпкее-реа лъкрьрілоръ ачестеі комісііні сѣ віневоіаскъ а дпкьпштінда пе Дл. ч. р. Гьверпѣ деспре сіпчера ші преа зпміліта мьлзьмітѣ, кз каре мешьрп ачестеі комісііні се сімтѣ лндатораді атгѣ кьтръ Дл. Міністеріѣ де інстрькціінеа пьвлікъ, кьтѣ ші кьтръ Дл. Гьверпѣ провінічалѣ, пентръ кз а віневоітѣ а лъа дп консідерацііне ші а дпмліні респектпвеле дорпнде а ле дптреші інтеліцінде ромънешті.

Іаръ дпкьтѣ пентръ тіжлоачеле прпн каре десълздатгѣ вьреде кз ромъніі дпш ворѣ потеа ажьпде ськопълѣ лорѣ, кз прівпнде ла модьлѣ ськрпереі, комісіінеа дпш пьстреазъ а дескопері оппнізініле сале кьтѣ се поате маі респікатѣ ші тотѣ одатъ маі леал.

Комісіінеа пз се сімте компетентъ а decide дп модѣ обьлегьторіѣ сьѣ кз прівпнде ла дефіцереа дефінітпвъ а зпелі ортографіе кз літере латпне, сьѣ ла орі каре алте пьрді де граматікъ а іелі, дпн кьзскъ маі вьртосѣ кьмкъ мешьрпіі копкіешаді сьпгѣ пьмаі о фькьцііне а вьрвацилорѣ де літере а націінеі поа-стре.

Тотъші мешьрпіі комісіінеі зпзлѣ кьте зпзлѣ ка

О
І
Л
Е
Т
О
П.

ромъні ші ка оашені де літере претпндѣ пентръ сіне ші ачелѣ дрептѣ, пре карелѣ аре тотѣ ромъпьлѣ ші тотѣ отьлѣ де а студіа лімба ромъпъ, прекумѣ ші де аші мапifestа оппнізініле сале дп прівпнда кьлзтреі ші а дпавьдіреі ачелееа. Маі департе дпсеші патьра лъкрьрілі сьпне дескьлѣ де лъмьрпѣ, кьмкъ дпн мьсьріле лзате де кьтръ Дл. Міністеріѣ де кьлѣ, спре а се дптродьче ортографіа кз літере латпне, дпкъ пз се поате піче дескьмѣ пресъ-впне, ка ші кьмѣ ачелаші арѣ авеа де ськопѣ, ка дьпъ че ва кьлеце оппнізініле маі мьлтора комісііні філолоціче, апоі сьшп ароаце сіеші дрептълѣ, де а декрета ші а імазпне ромъілоръ орешкаре орто-графіѣ кз форда, чі комісіінеа дпцълеце сьсѣ цп-татълѣ емісѣ міністеріалѣ пьмаі аша, кьмкъ дьпъ че ромъніі дпн маі мьлте пьрді дпш дескоперпъ дп ренедіте орі дорпнда лорѣ де а се дптродьче ла дьпшіі ськрпереа кз літере латпне, апоі Міністеріалѣ кареле штіа преа віне, кьмкъ пе ла дпчепьтълѣ тра-дпчереі вьлетпнълзі імперіале дп лімба ромъпъ, адекъ дппьпте кз 9—10 апі, дпкъ тотѣ сѣ маі афлѣскъ кз кале а се маі пьстра літерпне аша пь-тіте кірплане, дп ачесте тімпьрп се дпдъплекъ а да ромъілоръ окасіне де а копсълта кьтѣ асвпра прпч-пнілоръ де а сѣ дптродьче сьѣ пз літерпне латпне, кьтѣ ші асвпра ортографіеі, іаръ апоі а фаче сѣ се пьвліче, о асеменеа оппнізіне, тогмаі кьмѣ се пь-влікъ ші се рекотьндѣ де ес. мьлте кьрді школастіче де тоате лімьіле, фьрѣ ка ачешта, сѣ се факъ дп формъ обьлегьтоаре. Прпн зрпаре пьпъ ачі дпн кь-прпнскьлѣ ачелші емісѣ пз поате кьлеце пімікѣ алѣ чева, декьтѣ о ценероасъ віневоіпцъ а Гьверпьлзі Маіестатеі Сале, кьтръ націінеа ромъпъ сьпзскъ сьчепьрълзі сѣ.

Дакъ тотъші ла десватереа кіесціінеі де фьцъ, комісіінеа маі афлъ чева де дорітѣ, апоі ачелаші есте, кьмкъ дьпъ че дп. Мпнстеріѣ афлъ кз кале кз пентръ деслегареа зпелі ші ачелеші кіесцііні сѣ копкіеша дп дпверсе пьрді а ле Монархіелі локкіте де ромъні, дпверсе комісііні філолоціче, опера-теле ачелораші сѣ се копкьреазъ черчетьреі зпелі соціетьді літераріе кареа арѣ фі а се форма дп-дпнсѣ пентръ кьлтівареа лімьелі ромъне. Націінеа поастръ есте зпз, лімба еі дпкъ е зпз ші ачешаші, де ші націінеа се афлъ дп кьтєва провініціі дпн-тоаре де зпз ші ачешаші короанъ а Австріелі.

Четпндъсе проектълѣ де ортографіа ромъпъ кз літере латпне, комьпикатѣ комісіінеі філолоціче де кьтръ дп. ч. р. Гьверпѣ, ка трімісѣ дп жосѣ дела

дп. ч. р. Міністеріѣ де інстрькціінеа пьвлікъ кз тоатъ лзареа амініте, ші сьдпдпндъсе дпдпнсѣ, ко-місіінеа се вьзъ дпдемнатъ а декіара кз вотѣ зна-ппмѣ, кьмкъ ачелаші де ші дестпнатѣ а рьгьла ор-тографіа ромъпъ кз літере латпне, піче дескьмѣ пз поате кореспонде ськопъзіі проньскѣ, піче а дпде-ствьла дптръ пімікѣ аштенпъріле літераділоръ на-ціінеі ромъне. Іаръ ачешта дпн зрпътоареле те-мешьрп, пентръ кз:

1. Зпскьлѣ проектѣ пз респекта де локѣ про-греселе лімьелі пре каре леа фькьтѣ ачешта де апі 300, де кьндѣ ачешаші се ськрпє ші се четъште.

2. Ачелаші несокотеште тоате ачелешаші сьдпї філолоціче, серіозасе, дпделаньче, каре де апі 80 дпкоаче де кьндѣ лімба ромъпъ се ськрпє ші кз лі-тере латпне, сьѣ фькьтѣ асвпра ортографіеі ачелешаші де кьтръ маі мьлці вьрваци ромъні рьспьміці, пз пь-маі дп кьтпнълѣ літератьреі націопале, чі ші престе тогъ дп лъмеа ерздптъ кз челе маі фьршоасе ре-сьлгате.

3. Проектълѣ проньскѣ комісіінеі спре десва-тере есте де о патьрѣ, ка 'п локѣ де а дппайнта, се арпче маі вьртосѣ ппедечі дп дрпзълѣ десвол-тьреі лімьелі ромънешті, іаръ ачешта кз атгта маі вьртосѣ, ка дьпъ ачелѣ проектѣ фелетіка лімьелі ромъне кз тоате фпеле модьладізі ші пьапде арѣ фі сѣ се фікьзе, ші орі ші кьмѣ сѣ се леце одатъ пентръ тотѣдеазна дптр'зпѣ модѣ прекумѣ націінеа ромъпъ пз ва воі пічі одпноарѣ.

Десьпмітълѣ проектѣ де ортографіѣ ловеште де а дрпзълѣ дп прпчпніалѣ етімолоцікѣ алѣ лімьелі ші се дпфьрпнтъ кз ценіэлѣ еі дп модьлѣ челѣ маі вьтторіѣ ла окі, пентръ ачеша комісіінеа пентръ ка сѣ кьштпде дпн тімпѣ ші се ськьрте дпн рефлє-сіініле сале афлъ кз кале а рога пе D. Канонікѣ Т. Цпваріѣ, ка сѣ віневоіаскъ а да четпре ачелорѣ ре-флєксііні а ле сале, пре каре апькасє але фаче де маі пьпте ла десьпмітълѣ проектѣ де ортографіе, ші а ле комьпика мешьрплорѣ.

Четпндъсе ачеле рефлєксііні іаръшп кз тоатъ лзареа амініте, чеіалалді мешьрпіі комісіінеі азьрѣ преа пьлкъкѣ окасіне де а се копвіпде, кьмкъ Дл. Канонікѣ Цпваріѣ, кз ачелѣ оператѣ алѣ сѣѣ, азъ зшоратѣ преа мьлтъ лъкрьріле комісіінеі, ші тотѣ де одатъ а копцентратѣ ла зпѣ локѣ тоате аргъмен-теле ворьітоаре пентръ некондіціопата делътъраре а десѣ цптатълзі проектѣ де ортографіѣ; іаръ апоі афлъ де пьаньратѣ ка оператълѣ Дьлзі Канонікѣ Цп-варіѣ сѣ се азьтаре ла протоколълѣ Комісіінеі спре дппайнтареа маі департе.

